

”HERRENS HELIGA NATTVARD”

Predikotext: 1 Kor. 11:26

*²⁶Ty så ofta ni äter detta bröd och dricker av denna bågare, förkunnar ni Herrens död till dess han kommer.
(1 Korintierbrevet 11:26)*

Bön: Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Med Guds Lamms blod dyrt återlösta vänner! På palmsondagen red Jesus in i Jerusalem under hosiannaropen. **”Hosianna, Davids son! Välsignad är han som kommer i Herrens namn. Hosianna i höjden!”**² Hosianna är ett hebreiskt ord som betyder *”Herre, fräls”*. Jesus är Frälsaren och det finns ingen annan frälsning från syndens, den eviga dödens och djävulens rike än den som vi har i Kristi blod. Denna frälsning – förlåtelsen och Guds Sons rättfärdighet – kommer till oss genom ordet och sakramenten – genom evangeliet i predikan, dopet och Herrens heliga nattvard. Det är genom dessa nådemedel som den Helige Ande arbetar och verkar. Dagens predikotext vänder våra tankar till den stora gåvan som vi har fått från Gud i Herrens heliga nattvard. Predikotexten är en vers från skärtorsdagens episteltext där aposteln Paulus skriver: **”Ty så ofta ni äter detta bröd och dricker av denna bågare, förkunnar ni Herrens död till dess han kommer.”**

I vår församling firar vi ofta Herrens heliga nattvard. Det är ett stort privilegium att få delta detta *”odödlighetens läkemedel”*³. Som lutheraner framhåller vi oftast, när vi talar om nattvardens sakrament, två saker. För det första: Kristi kropps sanna närvaro i, med och under brödet som konsekreras, utdelas och mottas samt Hans sanna blods närvaro i, med och under nattvardsvinet. Detta kallas för läran om realpresens. Ordet *real* talar om att det handlar om något som är verkligt, riktig eller faktiskt. Ordet *presens* talar om att något är närvarande.

För det andra så framhåller vi att Herrens heliga nattvard är ett nådemedel, att den förmedlar oss syndernas förlåtelse. Vår käre lärofader svarar i Lilla katekesen till frågan *”Vilka välsignelser får vi genom detta ätande och drickande?”* med att skriva: *”Det visar orden: ”Utgiven” och ”utgjutet för er till syndernas förlåtelse.” Genom dessa ord får vi syndernas förlåtelse, liv och salighet i detta sakrament. Ty där syndernas förlåtelse är, där är också liv och frälsning.”* Lärororna om nattvardens realpresens och att den är ett nådemedel är oskiljbara delar av den lutherska bekännelsen. Luther var inte beredd att offra ett enda av Kristi ord i utbyte mot större kyrkogemenskap, i utbyte mot det som några idag skulle kalla för större möjligheter att påverka... Om mänskliga bedömningar leder till att man ger efter Guds ords sanningar – ja, även om det endast skulle handla om ett enda Guds ord! – så bör vi med vördnad mot Gud och Hans ord ta tydligt avstånd från sådant! Även aposteln Paulus skriver: **”Men om det än vore vi själva eller en ängel från himlen som predikade evangelium för er i strid med vad vi har predikat, så skall han vara under förbannelse.”**⁴ Herren Jesus Kristus har sagt: **”Himmel och jord skall förgå, men mina ord skall aldrig förgå”**⁵ och **”Innan himmel och jord förgår, skall inte en enda**

¹ Omarbetad från predikan i gudstjänst i Uppsala den 21 mars 2010 (femte söndagen i fastan; Jungfru Marie bebådelsedag).

² Matt. 21:9.

³ S:t Ignatius. Brev till Efesierna, 20. Internet 2010-03-18: <<http://www.ccel.org/ccel/schaff/anf01.v.ii.xxi.html>>.

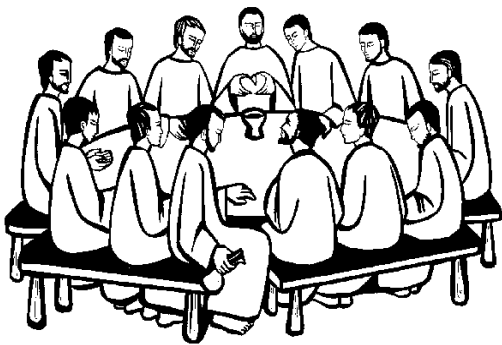
⁴ Gal. 1:8.

⁵ Matt. 24:35.

bokstav inte en prick i lagen förgå, förrän allt har skett.”⁶ Luther skulle ha kunnat ”utvidga” fältet för sin inflytande om inte Jesus ord ”är” skulle ha stått på vägen när han 1529 samtalade med Ulrich Zwingli i Marburg. För honom – som också för oss och för alla som verkligen håller sig till Bibeln som Guds ord – var ett enda av Jesu ord mer dyrbar än allt annat, värt mycket mer än att stå i kyrkogemenskap med dem som inte håller sig till hela Guds ords lära.

Så som Luther tillbakavisade Zwingli och hans lära som nekade Kristi kropps och blods sanna närvaro i nattvardselementen så också vi tillbakavisar alla de kyrkor och dem som håller till deras lära som nekar nattvardens realpresens. Herren har inte befallt att anordna sådana skådespel och minnesmåltider. Nattvarden som Jesus instiftade är den som håller fast vid Jesu ord om att nattvardsbrödet är Hans kropp och vinet Hans blod och att det är given till oss för syndernas förlåtelse. Han har inte befallt Sin Kyrka att fira en symbolisk måltid till Hans åminnelse. Den riktiga nattvardens firande hålls till Jesu minne. Det står skrivet: **”Den natt då Herren Jesus blev förrådd, tog han ett bröd, tackade Gud, bröt det och sade: ”Detta är min kropp, som är utgiven för er. Gör detta till minne av mig.” På samma sätt tog han bägaren efter måltiden och sade: ”Denna bägare är det nya förbundet i mitt blod. Så ofta ni dricker av den, gör det till minne av mig.” Ty så ofta ni äter detta bröd och dricker av denna bägare, förkunnar ni Herrens död till dess han kommer.”**⁷

Vi har ingen gudomlig lag som stiftar för oss exakta dagar och tider när vi skall fira Herrens heliga nattvard. Orden **”så ofta”** ger oss inte befallningar om exakta tider eller platser. Vi behöver inte fira nattvard varje söndag, men om möjligheterna finns så finns det ingenting som säger att vi inte skulle kunna göra det. Det viktigaste är att **”så ofta”** vi firar Herrens heliga nattvard så firar vi det till Hans minne, att vi firar den riktiga nattvarden som Herren har instiftat och att vi förbereder oss själva på ett riktigt sätt, så att vi äter och dricker den till välsignelse och inte till dom. Aposteln skriver: **”Den som därför äter brödet eller dricker Herrens bägare på ett ovärdigt sätt, han syndar mot Herrens kropp och blod. Var och en skall pröva sig själv och så äta av brödet och dricka av bägaren. Ty den som äter och dricker utan att urskilja Herrens kropp, han äter och dricker en dom över sig.”**⁸ För att man kan ta emot nattvarden på ett värdigt sätt är det viktigt att kunna urskilja Herrens kropp och blod, alltså att tro på att Hans kropp verkligen är närvarande i nattvardsbrödet och Hans blod i nattvardsvinet. I Lilla katekesen besvarar Luther frågan *”Vem är värdig och beredd att ta emot detta sakrament?”* med att säga: *”Att fasta och på yttre sätt förbereda sig kan visserligen tjäna ett gott syfte men värdig och väl beredd är den som tror dessa ord: ”Utgiven” och ”utgjutet för er till syndernas förlåtelse.” Men den som inte tror dessa ord eller tvivlar på dem är inte värdig och beredd, ty orden ”för er” kräver ingenting annat än troende hjärtan.”*

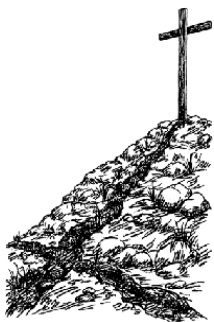
Predikan och dopet är till alla folk, men Herrens heliga nattvard är inte till alla folk – inte ens för alla kristna. Herren har begränsat den till endast för dem som är döpta och som kan pröva sig själv, och som verkligen prövar sig själv. Som redan har blivit sagt, så är det nödvändigt för att vara en värdig nattvardsgäst att urskilja Herrens kropp och blod, alltså, att man tror och bekänner läran om realpresens. Men självprövning innehåller också i lika hög grad att den som kommer till Herrens bord och deltar altarets sakrament att han eller hon erkänner sig vara en syndare, bekänner sina synder och förlitar sig endast på Herrens nåd och

⁶ Matt. 5:18.

⁷ 1 Kor. 11:23b-26.

⁸ 1 Kor. 11:27-29.

förlåtelse. Även om en riktig förberedelse för Herrens heliga nattvard innebär att man vänder sina tankar till sin egen ovärdighet och bekänner sina synder och erkänner sig vara en syndare så är detta inte själva ändamålet. Aposteln skriver: **”Om vi gick till rätta med oss själva, skulle vi inte bli dömda. Men när vi döms fostras vi av Herren, för att vi inte skall bli fördömda tillsammans med världen.”**⁹ Den som tror sig vara värdig att komma till Herrens bord eller att stå framför Herren på grund av sina egna gärningar, som tror sig vara ”tillräckligt god” i sig själv för att bestå framför Herren, är under lagen och dess förbannelse. Bibeln säger: **”Men alla som håller sig till laggärningar är under förbannelse. Det står skrivet: Under förbannelse står den som inte håller fast vid allt som är skrivet i lagens bok och gör därefter.”**¹⁰ Om en sådan människa kommer till Herrens bord så äter hon Kristi kropp och blod med brödet och vinet till sin dom! Aposteln Johannes säger: **”Om vi säger att vi inte har synd, bedrar vi oss själva och sanningen finns inte i oss.”**¹¹ Alltså, vi är syndare. Vi har syndat och om **”vi säger att vi inte har syndat, gör vi honom [Gud] till en lögnare, och hans ord är inte i oss.”**¹² Men det är inte allt vad Johannes säger! Lyssna nu vad han skriver: **”Om vi bekänner våra synder, är han [Gud] trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss våra synder och renar oss från all orättfärdighet.”**¹³ Aposteln skriver också, att **”om vi vandrar i ljuset, liksom han [Gud] är i ljuset, så har vi gemenskap med varandra, och Jesu, hans Sons, blod renar oss från all synd.”**¹⁴

När vi firar altarets sakrament i enlighet med Herrens instiftelse, då förkunnar vi Herrens död. Vi hörde ju aposteln säga: **”Ty så ofta ni äter detta bröd och dricker av denna bägare, förkunnar ni Herrens död till dess han kommer.”** Nattvarden är också en bekännelsemåltid. Hela den heliga handlingen är en förkunnelse och var och en som deltar det är delaktig av den. Vi tillbakavisar praxisen om ett öppet nattvardsbord, nämligen att alla som vill kan komma och delta församlingens nattvardsfirande. Aposteln skriver: **”Välsignelsens bägare som vi välsignar, är den inte gemenskap med Kristi blod? Brödet som vi bryter, är det inte gemenskap med Kristi kropp? Eftersom det är ett bröd, är vi som är många en kropp, ty alla får vi vår del av detta enda bröd.”**¹⁵ Vi betraktar nattvarden sakrament som en mycket helig och dyrbar sak. Jesus säger: **”Ge inte det heliga åt hundarna och kasta inte era pärlor för svinen. De trampar ner dem och vänder sig om och sliter sönder er.”**¹⁶ Finns det något mer heligt än Jesu kropp och blod? Vi måste akta oss så att vi inte som församling förvaltar det heliga som Gud har anförtrott för oss på ett ovärdigt och syndigt sätt. Det gemensamma nattvardsfirandet är en yttring om vår enighet, eftersom **”det är ett bröd, är vi som är många en kropp, ty alla får vi vår del av detta enda bröd.”**¹⁷ När vi samlas till att fira Herrens heliga nattvard så förkunnar vi Herrens död. Vi förkunnar Kristi offerdöd, vi förkunnar syndernas förlåtelse och bekänner oss till Honom. Vi överlämnar oss till Honom. Vi litar på Hans ord och låter evangeliet i ordet och nattvarden trösta oss, uppbygga oss. Vi förkunnar Jesu **”död till dess han kommer.”** Nattvardsfirandet vänder våra blickar till Golgata och till den stora dagen då Herren Jesus Kristus kommer tillbaka. Den påminner oss också om den himmelska festmåltiden som väntar oss i evigheten.

⁹ 1 Kor. 11:31,32. (”Dömde vi oss själva, skulle vi inte bli dömda. Men blir vi nu dömda, så är det Herrens om tuktar oss för att vi inte skall bli fördömda tillsammans med världen.” [Enligt Bo Giertz's översättning.]

¹⁰ Gal. 3:10.

¹¹ 1 Joh. 1:8.

¹² 1 Joh. 1:10.

¹³ 1 Joh. 1:9.

¹⁴ 1 Joh. 1:7.

¹⁵ 1 Kor. 10:16,17.

¹⁶ Matt. 7:6.

¹⁷ 1 Kor. 10:17.

Som församlingens själasörjare vill ja uppmana de nattvardsberättigade till att delta nattvarden regelbundet. Det är inte bra om det blir allt för långa perioder mellan nattvardsfiranden. Alla våra medlemmar kan dock inte delta nattvarden sakrament så ofta som de kanske skulle vilja göra. En del av medlemmarna bor långt ifrån församlingens huvudsakliga samlingsort, Luleå. Det kan vara på plats att komma ihåg, att nattvarden sakrament inte är helt nödvändigt för frälsningen. Augustinus ord är tillämpbara när vi talar om nattvarden: *”Det är inte avsaknaden utan föraktet för nådemedlen som fördömer.”*¹⁸ Om omständigheterna gör att man inte har möjlighet att delta nattvarden sakrament, men man i sitt hjärta längtar efter att få göra det, så får man lita på Herrens löften om att Han kommer att ta hand om de Sina.¹⁹ Men om man utan legitima orsaker avstår från nattvardsbordet även om möjlighet att delta sakramentet skulle finnas, då är man nära att förakta den eller man har i verkligheten redan börjat förakta den. Vi lär tillsammans med Luther i Stora katekesen: *”Det är visserligen sant, som vi har sagt, att man absolut inte får tvinga någon att ta nattvarden. Det skulle vara att införa själamördandet på nytt. Man ska dock veta att människor som under lång tid drar sig undan från sakramentet, inte kan betraktas som kristna.”*²⁰ Men som till Herren och Hans ord trogna kristna vi varken kan eller vill delta alla ceremonier som kallas för nattvard bland alla dem som kallar sig själva för kristna. Församlingen och pastorn har ett ansvar när det gäller till vem man utdelar nattvarden. Den kristna människan har också sitt ansvar. Hon ska se till att hon inte deltar sådana nattvardsceremonier som inte är i FULL ENIGHET MED GUDS ORD. Det är mycket bättre och hälsosammare att avstå från nattvarden än att gå till heterodoxa (d.v.s. läropluralistiska) eller heretiska (irrlärliga) kyrkans nattvard! Om man skulle fira nattvard utan enighet i tron, enighet i läran, då föraktar man Guds ord som förutsätter en enig trosbekännelse och befäller oss att dra oss ifrån dem som håller sig till falska läror eller tillåter avvikelser i några delar av Guds ords undervisning.²¹

Guds Son blev en människa för att frälsa oss. På julnatten ljöd änglarnas glädjebudskap: **”Ty idag har en Frälsare blivit född åt er i Davids stad, och han är Messias, Herren.”**²² På långfredagen sade den korsfäste Frälsaren: **””Det är fullbordat.” Och han böjde ner huvudet och gav upp andan.”**²³ Påskmorgonens budskap från Jesu grav är fortfarande aktuell: **”Han är inte här. Han har uppstått, så som han har sagt.”**²⁴ Och en dag uppfylls också löftet om Hans ankomst, då **”han kommer med molnen, och varje öga skall se honom, även de som har genomborrat honom”**²⁵. Tills det fortsätter Hans Kyrka här på jorden sitt arbete. Herren själv är mittibland Sin Kyrka. Han har nämligen sagt: **”Och se, jag är med er alla dagar intill tidens slut.”**²⁶ Må Gud välsigna oss så att vi alltid får behålla den rena läran och sakramentens rätta bruk bland oss! Tro på evangeliet, tro på syndernas förlåtelse! Jesus har dött för dig. Han har uppstått från de döda och Han vill att du och jag skall en dag få delta den himmelska måltiden tillsammans med Honom och alla de heliga! Jesus har sagt, att **”den som kommer till mig skall jag aldrig någonsin kasta ut.”**²⁷

*Amen.*²⁸

Jan-Erik Tiri

¹⁸ Internet 2010-03-27: <http://www.logosmappen.net/uppbyggelse/bocker/hb/hb_72.html>.

¹⁹ Se t.ex. Joh. 10:27-29.

²⁰ Martin Luthers Stora katekes. Täby: Larsons Förlag, 1999. Sidan 158. (ISBN 91-514-0326-9.)

²¹ Rom. 16:17. 2 Joh. 8-9.

²² Luk. 2:11.

²³ Joh. 19:30.

²⁴ Matt. 28:6a.

²⁵ Upp. 1:7a.

²⁶ Matt. 28:20b.

²⁷ Joh. 6:37b.

²⁸ 2408 ord.